

Il telegraf ei vegnius installaus el biro da posta da Laax ils 10 d'uoost 1885. Per la construcziun dalla lingia da telegraf en Surselva veva la vischnaunca da Laax stuiu metter a disposiziun 70 lattas per in tschancun da varga 4 kilometers.

Pér dapi 1909 – 33 onns suenter che Alexander Graham Bell ha patentau sia invenziun ell'America – enconusch'ins a Laax il telefon.

Il hotel Seehof, baghegius 1880, ei staus igl emprem abbonet ch'ei vegnius colligiaus cun la reit da Flem ch'era vegnida installada igl onn 1900.

Diesch onn spli tard, ils 21 da fenadur 1919, vegn construida a Laax l'emprema atgna reit da telefon. El biro dalla posta vegn installada ina staziun locala da batterias che vegn colligiada cun la reit existenta a Glion. Il mument dall'avertura dalla nova reit seprofiteschan 8 abbonents da quella invenziun, titulada all'entschatta sco «narradad americana». El cudisch da telefon da 1920 ein lu denton d'anflar mo pli 5 abbonents:

Nr. 1 Moritz Cabalzar, Pension Alpina

Nr. 3 Jodocus Cavelti, zur Post

Nr. 4 Johann Christian Coray, Hauptmann

Nr. 5 Christian Soler-Rudolf, Holzgeschäft

Nr. 8 Charles Gerst, Hotel Seehof

Da 1919 entochen 1929 procurescha Jodocus Cavelti ils discuors da telefon entras intermediaziun en siu biro da posta.

1928 haveva Laax aunc adina mo 8 abbonents colligai cun la reit, e la speranza che daplirs fetschien diever da quei survetsch era pintga.

Perquei vegnan in onn pli tard las empremas centralas da telefon el Grischun midadas sin sistem automatic (Tavanasa 1929) e la centrala a Laax vegn serrada.

Buca meglier eis ei iu cun autras vischnaunca ella regiun, aschia Valendau, Vuorz, Sursaissa e Rueun.

Suenter ch'ins veva serrau la centrala ein las colligiazions da Laax vegnidas ligiadas cun la centrala a Glion. Quella tecnica lubeva da plazzar tochen 10 participonts sin la medema lingia da 2 fildiroms. Sin siu apparta da telefon veseva igl abbonent sche la lingia era libra ni occupada.

Era discuors denter abbonents dalla medema gruppa da sectur eran puseivels. Il secret da comunicaziun valeva sco garantius.

Entuorn 1939 installaziun d'ina colligiazion da telefon sin la camona da Nagiens.

1945, cun l'automatisaziun da Glion, ein las colligiazions da sectur vegnidas abolidas a Laax.

Naven da quei onn han ils da Laax saviu far sezs las colligiazions enteifer las reits automatisadas.

Entochen 1965 ei il diember d'abonnenets carschius a moda e maniera fetg mudesta.

1952 dumbran ins 22 e 13 onns pli tard 76 abbonents.

La fin dils onns 60 entscheiva a Laax in grond boom da baghegiar. Novs quartiers neschan a Murschetg, Uletsch, Cons e Salums.

Parallel cun quei svilup crescha era la damonda per dapli colligiazions da telefon ed auters indrez da telecomunicaziun. Per saver ademplir ils giavisch vegn la regiun da Murschetg colligiada cun la centrala da Flem. Denter Laax e Flem ein denton ils cunfins dallas numeras da gruppas da reit 081 e 086. Aschia vegn la vischnaunca da Laax spartida en duas differentas gruppas da reit. Per sligiar quei probem han ins encuret g ligiazions – ed era anflau:

Ils 8 d'october 1986 ei la nova reit da telefon vegnida inaugurada a Laax, e la nova centrala da telefon a Mulin-sut ei vegnida prida en fucziun. Il medem mument ein tut ils abbonents da Laax (ca. 900) e Murschetg (ca. 300) vegni integrai en la nova centrala.

Fontaunas:

Gasetta Romontscha 17-3-1860: Pertenent tier las lattas pil projectau telegraf en Surselva, sch'ei ei vegnu quintau ora, che las respectivas vischneuncas stuessien contribuir sco suonda: ... Laax sin 4208 meters lungezia de vias 70 lattas

Gasetta Romontscha 20-8-1885: In biro telegrafic ei gia vegnius aviarts a Laax ils 10 d'uoost 1885

Gasetta Romontscha 23-6-1938: La tegia clubista de Nagiens ha giu ina stupenta frequenza ... Per la stad proxima vegn installau il telefon

Arena Alva 10.10.1986: Laax: Die neue Telefonzentrale wurde in Betrieb genommen – Geschichtliches zum Telefon in Laax

Gasetta Romontscha 10-10-1986: Nova centrala da telefon a Laax